

Selite	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019 LTK	TA2019
TUOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	-118 301	-130 397	-111 969	-107 019	
Maksutuotot	-720 276	-709 536	-815 917	-671 262	
Tuet ja avustukset	-123 226	-169 642	-48 850	-38 700	
Vuokratuotot	-44 829	-43 083	-48 106	-48 106	
Muut toimintatuotot	-53 632	-40 407	-45 049	-45 049	
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	-1 060 264	-1 093 065	-1 069 891	-910 136	
TOIMINTAKULUT					
Palkat ja palkkiot	1 886 872	1 907 894	1 924 352	1 993 657	
Eläkekulut	467 439	437 052	425 796	461 982	
Muut henkilösivukulut	125 014	93 357	83 082	78 055	
Henkilöstökulut yhteensä	2 479 325	2 438 303	2 433 230	2 533 694	
Palvelujen ostot	694 829	543 566	391 092	382 572	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	408 516	390 660	368 841	491 723	
Avustukset	144 000	143 201	144 000	144 000	
Vuokrat	95 417	72 743	85 512	80 512	
Muut toimintakulut	2 845	7 562	3 680	3 680	
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	3 824 932	3 596 035	3 426 355	3 636 181	
TOIMINTAKATE	2 764 668	2 502 970	2 356 464	2 726 045	
Verotulot					
Valtionosuudet					
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot					
Muut rahoitustuotot					
Korkokulut					
Muut rahoituskulut					
VUOSIKATE	2 764 668	2 502 970	2 356 464	2 726 045	
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunn.mukaiset poistot	125 036	133 817	158 886	125 123	
Arvonalentumiset					
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
TILIKAUDEN TULOS	2 889 704	2 636 787	2 515 350	2 851 168	
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)					
Varausten lis.(-)tai väh.(+)					
Rahastojen lis.(-) tai väh.(+)					
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	2 889 704	2 636 787	2 515 350	2 851 168	

Selite	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019 LTK	TA2019
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot					
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset					
Vuokratuotot					
Muut toimintatuotot					
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ					
TOIMINTAKULUT					
Palkat ja palkkiot	11 118	12 140	13 000	13 071	
Eläkekulut	1 023	894	2 178	2 375	
Muut henkilösivukulut	187	120	559	511	
Henkilöstökulut yhteensä	12 328	13 154	15 737	15 957	
Palvelujen ostot	891	736	1 000	1 000	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Avustukset					
Vuokrat					
Muut toimintakulut		275			
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	13 219	14 165	16 737	16 957	
TOIMINTAKATE	13 219	14 165	16 737	16 957	
Verotulot					
Valtionosuudet					
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot					
Muut rahoitustuotot					
Korkokulut					
Muut rahoituskulut					
VUOSIKATE	13 219	14 165	16 737	16 957	
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunn.mukaiset poistot					
Arvonalentumiset					
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
TILIKAUDEN TULOS	13 219	14 165	16 737	16 957	
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)					
Varausten lis.(-)tai väh.(+)					
Rahastojen lis.(-) tai väh.(+)					
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	13 219	14 165	16 737	16 957	

Selite	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019 LTK	TA2019
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	-4 428	-2 306	-3 600	-2 150	
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset	-18 948	-37 775	-14 850	-4 700	
Vuokratuotot	-669	-843	-1 000	-1 000	
Muut toimintatuotot	-44 073	-35 210	-42 000	-42 000	
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	-68 118	-76 134	-61 450	-49 850	
TOIMINTAKULUT					
Palkat ja palkkiot	566 542	588 540	632 777	648 493	
Eläkekulut	147 743	154 492	151 435	156 462	
Muut henkilösivukulut	38 251	28 917	27 343	25 470	
Henkilöstökulut yhteensä	752 536	771 949	811 555	830 425	
Palvelujen ostot	90 622	74 183	104 589	101 583	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	204 409	206 275	199 888	202 170	
Avustukset					
Vuokrat	2 813		4 000	4 000	
Muut toimintakulut	21	20	1 520	1 520	
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	1 050 401	1 052 427	1 121 552	1 139 698	
TOIMINTAKATE	982 283	976 293	1 060 102	1 089 848	
Verotulot					
Valtionosuudet					
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot					
Muut rahoitustuotot					
Korkokulut					
Muut rahoituskulut					
VUOSIKATE	982 283	976 293	1 060 102	1 089 848	
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunn.mukaiset poistot	9 395	22 206	2 797	17 568	
Arvonalentumiset					
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
TILIKAUDEN TULOS	991 678	998 499	1 062 899	1 107 416	
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)					
Varausten lis.(-)tai väh.(+)					
Rahastojen lis.(-) tai väh.(+)					
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	991 678	998 499	1 062 899	1 107 416	

Selite	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019 LTK	TA2019
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	-86	-125	-45	-45	
Maksutuotot	-6 171	-4 888	-6 500	-6 500	
Tuet ja avustukset	-3 602	-3 539			
Vuokratuotot	-27 599	-26 398	-26 906	-26 906	
Muut toimintatuotot	-1 863	-801	-1 549	-1 549	
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	-39 321	-35 751	-35 000	-35 000	
TOIMINTAKULUT					
Palkat ja palkkiot	130 846	126 658	127 899	130 193	
Eläkekulut	28 464	26 943	26 196	29 312	
Muut henkilösivukulut	8 557	6 170	5 502	5 090	
Henkilöstökulut yhteensä	167 867	159 771	159 597	164 595	
Palvelujen ostot	86 121	88 615	114 199	114 285	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	5 602	6 659	11 000	11 000	
Avustukset	10 000	10 000	10 000	10 000	
Vuokrat	260	610	616	616	
Muut toimintakulut	94	878	160	160	
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	269 944	266 533	295 572	300 656	
TOIMINTAKATE	230 623	230 782	260 572	265 656	
Verotulot					
Valtionosuudet					
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot					
Muut rahoitustuotot					
Korkokulut					
Muut rahoituskulut					
VUOSIKATE	230 623	230 782	260 572	265 656	
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunn.mukaiiset poistot			4 400		
Arvonalentumiset					
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
TILIKAUDEN TULOS	230 623	230 782	264 972	265 656	
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)					
Varausten lis.(-)tai väh.(+)					
Rahastojen lis.(-) tai väh.(+)					
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	230 623	230 782	264 972	265 656	

Selite	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019 LTK	TA2019
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	-109 443	-122 267	-102 824	-102 824	
Maksutuotot	-606 211	-611 294	-784 417	-639 762	
Tuet ja avustukset	-91				
Vuokratuotot	-12 658	-13 221	-17 200	-17 200	
Muut toimintatuotot	-7 214	-482	-1 000	-1 000	
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	-735 617	-747 264	-905 441	-760 786	
TOIMINTAKULUT					
Palkat ja palkkiot	712 088	719 721	723 710	752 933	
Eläkekulut	196 271	163 432	163 676	180 937	
Muut henkilösivukulut	47 100	35 044	31 295	29 435	
Henkilöstökulut yhteensä	955 459	918 197	918 681	963 305	
Palvelujen ostot	97 193	119 480	109 584	108 584	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	165 646	149 166	132 253	248 253	
Avustukset	84 000	83 201	84 000	84 000	
Vuokrat	90 578	71 148	78 396	73 396	
Muut toimintakulut	1 005	5 331	1 200	1 200	
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	1 393 881	1 346 523	1 324 114	1 478 738	
TOIMINTAKATE	658 264	599 259	418 673	717 952	
Verotulot					
Valtionosuudet					
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot					
Muut rahoitustuotot					
Korkokulut					
Muut rahoituskulut					
VUOSIKATE	658 264	599 259	418 673	717 952	
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunn.mukaiiset poistot	114 267	110 237	147 673	106 685	
Arvonalentumiset					
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
TILIKAUDEN TULOS	772 531	709 496	566 346	824 637	
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)					
Varausten lis.(-)tai väh.(+)					
Rahastojen lis.(-) tai väh.(+)					
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	772 531	709 496	566 346	824 637	

Selite	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019 LTK	TA2019
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	-4 344	-5 699	-5 500	-2 000	
Maksutuotot	-107 894	-93 354	-25 000	-25 000	
Tuet ja avustukset	-100 585	-128 328	-34 000	-34 000	
Vuokratuotot	-3 903	-2 621	-3 000	-3 000	
Muut toimintatuotot	-482	-3 914	-500	-500	
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	-217 208	-233 916	-68 000	-64 500	
TOIMINTAKULUT					
Palkat ja palkkiot	466 278	460 835	426 966	448 967	
Eläkekulut	93 938	91 291	82 311	92 896	
Muut henkilösivukulut	30 919	23 106	18 383	17 549	
Henkilöstökulut yhteensä	591 135	575 232	527 660	559 412	
Palvelujen ostot	420 002	260 552	61 720	57 120	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	32 859	28 560	25 700	30 300	
Avustukset	50 000	50 000	50 000	50 000	
Vuokrat	1 766	985	2 500	2 500	
Muut toimintakulut	1 725	1 058	800	800	
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	1 097 487	916 387	668 380	700 132	
TOIMINTAKATE	880 279	682 471	600 380	635 632	
Verotulot					
Valtionosuudet					
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot					
Muut rahoitustuotot					
Korkokulut					
Muut rahoituskulut					
VUOSIKATE	880 279	682 471	600 380	635 632	
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunn.mukaiset poistot	1 374	1 374	4 016	870	
Arvonalentumiset					
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
TILIKAUDEN TULOS	881 653	683 845	604 396	636 502	
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)					
Varausten lis.(-)tai väh.(+)					
Rahastojen lis.(-) tai väh.(+)					
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	881 653	683 845	604 396	636 502	

Selite	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019 LTK	TA2019
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	-121 726	-132 823	-111 969	-255 471	
Maksutuotot	-877 628	-858 652	-963 851	-671 262	
Tuet ja avustukset	-123 226	-169 642	-48 850	-38 700	
Vuokratuotot	-95 998	-91 460	-92 866	-96 606	
Muut toimintatuotot	-53 682	-40 407	-45 049	-45 049	
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	-1 272 260	-1 292 984	-1 262 585	-1 107 088	
TOIMINTAKULUT					
Palkat ja palkkiot	1 886 872	1 907 894	1 924 352	1 993 657	
Eläkekulut	467 439	437 052	425 796	461 982	
Muut henkilösivukulut	125 014	93 357	83 082	78 055	
Henkilöstökulut yhteensä	2 479 325	2 438 303	2 433 230	2 533 694	
Palvelujen ostot	997 358	801 288	601 185	635 355	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	409 147	391 275	368 841	491 723	
Avustukset	144 000	143 201	144 000	144 000	
Vuokrat	2 824 244	2 836 642	3 079 545	2 762 297	
Muut toimintakulut	2 870	7 562	3 680	3 680	
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	6 856 944	6 618 271	6 630 481	6 570 749	
TOIMINTAKATE	5 584 684	5 325 287	5 367 896	5 463 661	
Verotulot					
Valtionosuudet					
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot					
Muut rahoitustuotot					
Korkokulut					
Muut rahoituskulut					
VUOSIKATE	5 584 684	5 325 287	5 367 896	5 463 661	
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunn.mukaiset poistot	125 036	133 817	158 886	125 123	
Arvonalentumiset					
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
TILIKAUDEN TULOS	5 709 720	5 459 104	5 526 782	5 588 784	
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)					
Varausten lis.(-)tai väh.(+)					
Rahastojen lis.(-) tai väh.(+)					
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	5 709 720	5 459 104	5 526 782	5 588 784	

VAPAA-AIKALAUTAKUNNAN SITOVAT TAVOITTEET 2019

TALOUS (ulkoiset)

Vuosi	Menot	Tulot	Netto
TP2015	-3 667 717 €	1 024 328 €	-2 643 389 €
TP2016	-3 824 924 €	1 060 266 €	-2 764 924 €
TP2017	-3 596 021 €	1 093 063 €	-2 480 199 €
TAM2018	-3 589 042 €	1 079 019 €	-2 510 023 €
TAE2019	-3 636 181 €	910 136 €	-2 726 045 €

STRATEGISET TAVOITTEET

Menestystekijä Mittari tai seurantatapa
Toimenpiteet **Tavoitetaso 2019**

Elinvoimainen Raisio

Raision vapaa-aikapalvelut ovat vetovoima-tekijä.

Toimenpiteet:
Kevyen liikenteen roolin vahvistaminen, Raisiosta pyöräilykaupunki.
Kirjastotalon kehittäminen aktiivisena kulttuurikeskuksena.
Viestinnän vahvistaminen. Aktiivinen verkko- ja someviestintä.

Mittari:
Asukas- ja mielikuvatutkimukset, raportointi. Arttu, Taloustutkimuksen kyselyt, THL:n Fin-Sote. Tapahtumaseuranta. Verkkoviestinnän snoobi –raportit.

Hyvinvoiva Raisio

Vapaa-aikapalvelut ovat aktiivisesti mukana kaupungin hyvinvointikoordinaatiossa.

Toimenpiteet:
Hyvinvointisuunnitelman laadinnassa ovat mukana kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut.

Mittarit:
Terveyden edistämisen aktiivisuus eli TEA-viisari: Johtaminen 75 +pistettä vihreällä.

Toteutunut (K/E)

Liikunnan edellytyksistä huolehtiminen näkyy laajasti eri toimialojen toiminnassa.

Toimenpiteet:
”Suositukset kunnille liikunnan edistämiseksi” eri ministeriöiden ja Kuntaliiton julkaisu on aktiivisessa käytössä. Liikuntapalvelut tukee tarvittaessa toimialojen keinoja.

Liikuntapaikkojen käyttäjämäärä kasvaa.

Mittari:
Toimialakohtaisten suositusten toteutuminen yli 70 %

Tavoite:

Aktiivisesti osallistuvien ja harrastavien osuudet väestössä kasvaa

Toimenpiteet:

Liikuntapalvelujen perustehtävä.

Mittari:

Lapset ja nuoret: Kouluterveyskysely, Liikunnan suositusten toteutuminen paranee.

Aikuisväestö FinSote –tutkimus: liikuntaa riittävästi harrastavien osuus kasvaa.

Tavoite:

Kävijämäärän ja käyttöasteen kasvu kaupungin ylläpitämällä liikuntapaikoilla.

Toimenpiteet:

Liikuntapalvelujen perustehtävä yhdessä urheiluseurojen ja muiden liikunta-alan toimijoiden kanssa. Kävijämääräseurannan kehittäminen liikuntapaikoilla.

Mittari: Liikuntapaikkojen kävijämäärät ja varattavien liikuntapaikkojen käyttöasteet.

Tavoite:

Ajanmukaiset harrasteliikunnan ja urheilun olosuhteet. 1 iso perusparannuskohde / vuosi.

Toimenpiteet:

Laaditaan Liikuntaympäristöjen kehittämisohjelma 2018 – 2022.

Mittari:

Liikuntaympäristön kehittämisohjelman toimen-pidesuositusten toteutuminen.

Tavoite:

Yhtään nuorta ei jää vuosittain ilman jatkopaikkaa.

Toimenpiteet:

Etsivien nuorisotyöntekijöiden, nuorisopalveluiden pajatoiminnan ja erityisnuorisotyöntekijän perustehtävä on aktiivinen yhteistyö sosiaalipalvelujen ja koulutusorganisaatioiden kanssa.

Mittari:

Koulupudokkaiden määrä.

TE-toimiston tilastot.

Etsivän nuorisotyön asiakkuudet.

Tavoite: Nuorten päihteidenkäyttö vähenee.

Toimenpiteet:

Nuorisopalvelut on mukana ennalta ehkäisevän päihdeohjelman laadinnassa. Nuorisotyöntekijät ovat asennekasvattajina omassa toimintaympäristössään sekä yhteistyössä koulujen ja perhepalveluiden kanssa. Toteutetaan kokeiluprojekti jalkautuvan nuorisotyön menetelmin kaupungin alueella ja

Peruskoulun jälkeen jokaisella on opinto-, työpaikka tai muu jatkosuunnitelma. Tuetaan nuorten pysymistä jatko-opinnoissa.

Nuorten päihteidenkäyttöä ennaltaehkäis-tään.

tapahtumissa.

Mittari:

Kouluterveyskysely, päihteiden käytön määrä.

Tavoite:

Yhdistysten välillinen ja välitön tuki ei heikkene.

Toimenpiteet:

Vapaa-aikapalvelut tukevat liikunta-, nuoriso- ja kulttuurityötä tekeviä yhdistyksiä välillisesti tilojen käytössä ja tapahtumien järjestelyissä sekä myöntää taloudellista tukea avustuksina.

Mittari:

Tilojen käytön taksat ja periaatteet.

Avustusmäärä / vuosi

Toimenpiteet:

Vapaa-aikapalvelut edistävät aktiivista kansalaista, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä yhteistyössä asukkaiden ja yhteisöjen kanssa sekä tarjoaa tiloja harrastamiseen ja kansalaistoimintaan.

Kirjasto ylläpitää oman alansa vapaaehtoisverkostoa.

Mittari:

FinSote – tutkimus, osallistumisaktiivisuus sekä osallisuuden ja yhteisöllisyyden kokemukset paranevat.

Vapaaehtoistyöhön osallistuneiden määrä.

Raisio tukee paikallisen yhdistystoiminnan, vapaaehtoistyön ja paikallisen kulttuurin toimintaedellytyksiä.

Palvelut kohdennetaan asiakastarpeiden mukaisesti ja palvelutarpeen muutoksia ennakoidaan. Paikallisella palveluosaamisella haetaan vaikuttavuutta ja kustannushallintaa.

Ennakoivalla ikäihmisten hoidolla vähennetään ympärivuorokautisen hoidon tarvetta.

Tavoite:

Ikäihmisten itsenäinen selviytyminen paranee.

Toimenpiteet:

Vapaa-aikapalvelut osallistuvat Ikäihmisten hyvinvointisuunnitelman laadintaan. Raisio osallistuu Ikäinstituutin valtakunnalliseen Voimaa vanhuuteen – iäkkäiden terveysliikunta-ohjelmaan päämääränä edistää kotona asuvien, toimintakyvyltään heikentyneiden ikäihmisten (75+) itsenäistä selviytymistä ja elämänlaatua terveysliikunnan avulla. Liikuntapalvelut ovat mukana sosiaalipalvelujen kanssa toteuttamassa ohjelmaa.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut kehittää ikäihmisten hyvinvointipalveluita yhdessä hoito- ja hoivapalvelujen kanssa.

Mittari:

FinSote –tutkimus, 75+ elintapamittarit ja STM:n Ikäihmisten laatusuositus Kirjaston kotipalvelun asiakkaat, kirjasto- ja kulttuuripalvelujen toiminta Hulvelan palvelukeskuksessa.

Kehitetään vapaa-aikapalvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta.

Tavoite:

Palvelumuotoilun kehittäminen, sähköisen asiointin kehittäminen ja viestinnän parantaminen.

Vapaa-aikapalvelut ovat kaikille eri väestöryhmille. Esteettömyyteen kiinnitetään erityistä huomiota.

Toimenpiteet:
 Palvelujen asiakaslähtöinen uudistaminen.
 Toteutetaan Esteettömyyskartoitus, esteettömyyden huomioiminen viestinnässä, tiloissa ja ulkoalueilla.
 Palvelumuotoilun koulutus henkilöstölle.
 Esteettömien palvelujen (Celia) markkinointi.
 Mittari:
 Asiakas- ja asukastyytyväisyyskyselyt
 Yleisarvio palveluista 4 (asteikolla 1 – 5)
 Celia-palvelujen käyttäjämäärät.
 Tavoite:
 Yksilöllisen elämäntapaohjauksen kehittäminen.
 Toimenpiteet:
 Liikuntapalvelut kehittävät yhdessä sosiaali- ja terveystalouden kanssa liikunnan palveluketjua (LIPAKE). Elämäntapaneuvonta ja -ohjaus-palvelu kuntalaisille.
 Kirjastossa Lukuvalmennus-kokeilu.
 Mittari:
 Asiakasmäärät ja -tyytyväisyyskysely.

Tasapainoinen talous ja hyvinvoiva henkilöstö

Henkilöstön hyvinvoinnin edistämistä resursoidaan. Henkilöstön fyysistä ja henkistä hyvinvointia lisääviä toimenpiteitä kartoitetaan ja toteutetaan.

Tavoite:
 Työpaikkakohtaisten hyvinvointisuunnitelmien laadinta, kuvaus toimenpiteistä.
 Toimenpide:
 Vapaa-aikapalveluissa laaditaan työpaikkakohtaiset hyvinvointisuunnitelmat. Liikuntapalvelut ja kirjasto- ja kulttuuripalvelut osallistuvat työpaikkakohtaisten hyvinvointiohjelmien kehittämiseen ja auttavat toteutuksessa.
 Mittari:
 Hyvinvointisuunnitelmien toteutuminen (K/E)
 Liikuntapalvelujen sisäiset asiakkuudet.

MUUT TOIMINNALLISET TAVOITTEET

HENKILÖSTÖ

Vuosi	Henkilöstökustannukset	Vakanssien määrä	Henkilötyövuodet (htv)
TP2015	-2 459 319 €	53,3	64,9
TP2016	-2 479 324 €	56,7	61,2
TP2017	-2 438 292 €	56,7	66,2
TAM2018	-2 463 859 €	56,7	
TAE2019	-2 533 694 €		

SEURANTA: PALVELUJEN OSTOT ULKOA (€)

TP2014	-672 020 €
TP2015	-613 438 €
TP2016	-694 827 €
TP2017	-543 561 €
TAM2018	-391 092 €
TAE2019	-382 572 €

OLENNAISET TALOUSARVIOON VAIKUTTAVAT HUOMIOT

KÄYTTÖOMAISUUSIRTAIMISTON HANKINTAESITYS

Hankinnan nimi	Perustelu	€	proj.nro
Kesärannan leirikeskukseen majoitustilan kalusto	Uuden majoitustilan huoneiden ja oleskelutilan kalustaminen	30.000	
Vaisaaren kentän ulkokaukalo	Uuden ulkojäähäkkäkalon hankinta Vaisaaren koulun kentälle piharakentamisen yhteydessä	25.000	
Latukone	17 vuotta vanhan latukoneen uusiminen lumetetun ladun ja luonnonlumilatujen tekemiseen ja kunnossapitoon.	120.000	
Lumetusjärjestelmän vesijäähdytystorni	Hiihtoajan pidentäminen, kun lumetus voidaan aloittaa 2 – 4 astetta nykyistä tilannetta lämpoisemässä kelissä.	30.000	
eSports tietokonekalusto	Elektronisen urheilun harrastuksen edistäminen yhteistyössä liikunta- ja nuorisopalvelujen ja yhdistysten kanssa. 10 laitekokonaisuutta.	20.000	
Liikennepuiston kalustohankinta	Rakennettavan liikennepuiston polkuautot ja muu kalusto	15.000	
	Yhteensä	240.000	

Liikunta- ja nuorisopalvelut

RAKENTAMISINVESTOINTIESITYKSET

KERTTULAN LIIKUNTAKESKUS: KESKUSURHEILUKENTÄN PERUSKORJAUS **525.000 €**

Yu-suorituspaikkojen uusimisen 365.000 €

Nurmialueen peruskorjaus 85.000 €

Katsomon uusiminen kiinteä 500 hlöä 75.000 €

Hanke ei ole mukana Teknisen keskuksen investointiesityksessä

LIIKENNEPUISTO **150.000 €**

Liikennepuisto: suunnittelu ja rakentaminen 120.000 €

Huoltorakennus 30.000 €

Hanke ei ole mukana Teknisen keskuksen investointiesityksessä

KESÄRANNAN MAJOITUSRAKENUKSEN RAKENTAMINEN **800.000 €**

Hanke on mukana Teknisen keskuksen talonrakennusohjelmassa

VAISAAREN KOULUPIHAN LÄHILIIKUNTAPAIKKA **300.000 €**

Hanke on mukana Teknisen keskuksen kunnallisteknisissä investoinneissa

Kaupunginhallitus

10.09.2018

Kaupunginhallitus

§ 240 25.6.2018

Asianro 736/02.02.00/2018

§ 308**Talousarviokehys vuoden 2019 talousarvioksi****Päätöshistoria**

Kaupunginhallitus 25.6.2018 240 §

”Kaupunginjohtaja Ari Korhonen ja talousjohtaja Anna-Kristiina Järvi:

Talousarviokehyksessä kaupunginhallitus määrittelee reunaehdot lautakunnille talousarvion tekemiseksi. Reunaehdot perustuvat verottajan ja kuntaliiton ennusteisiin seuraavan vuoden tulojen osalta sekä keskusten arvioihin toiminnan ja talouden kehityksestä. Talousarviokehystä tarkennetaan elo-syyskuussa ennen lautakuntien lopullisia ehdotuksia verottajan tarkennettua omia ennusteitaan.

Yleistä

Raision kaupunki on viimeisinä vuosina tehnyt alkuperäistä talousarviota paremman vuosituloksen. Raision kulukasvu on ollut erittäin maltillista ja verotulot ovat kasvaneet parantuneen alueellisen taloustilanteen myötä.

Raision kaupungin tulos on viime vuosina ollut tasapainossa ja nettovelkaa on pystytty vähentämään (ks. liite).

(Huom! Vuonna 2017 konvertoitiin RaVulta laina emokaupungin lainaksi, koko konsernin lainataso pienentyi, vaikka emokaupungin laintaso kasvoi)

Raision kaupungin investointitaso oletettavasti kasvaa lähivuosina. Konsernitasolla Raision vuokra-asuntojen hankkeet, Raision keskustan uudistuminen ja E18-nelikaistaistaminen sekä kaupunkiseudun joukkoliikenneratkaisut edellyttävät kaupungilta suurempaa investointikykyä vuosina 2020-luvun alkupuoliskolla. Varovainen arvio on, että nykyisen n. 10 miljoonan euron investointitaso 1,5-2-kertaistuu vuosina 2020-2025. Lisäinvestointien rahallinen tarve voi olla suuruusluokassa 25-50 miljoonaa euroa. Myös tuleva maakuntaudistus vaikuttaa merkittävästi talouteen, mutta sen vaikutukset otetaan huomioon taloussuunnittelussa vasta, kun lait on hyväksytty eduskunnassa ja maakuntaudistuksen toteutuminen on varmaa.

Tulot

Verottaja ja Kuntaliitto ovat antaneet ensi vuodeksi arvion verotuloista sekä valtionosuuksista. Sen mukaisesti verotulot kasvaisivat vuonna 2019 n. 5,0 miljoonaa euroa vuoden 2018 talousarvion tasosta. Valtionosuudet puolestaan heikentyvät n. 0,2 miljoonaa euroa.

Kuntaliitto on 19.6.2018 lähettänyt kuntiin tiedon, että nyt tietoon tulleet verotuksen ennakkotilastot eroavat merkittävästi aikaisemmista. On mahdollista, että verotulot toteutuisivat koko maassa n. 180 miljoonaa euroa pienempänä. Kuntakohtaisia tilastoja ei ole, mutta Raisiossa verotulojen lasku voisi tarkoittaa jopa 1,6 miljoonan euron pudotusta kuluvan vuoden verotuloihin. Vaikutukset ulottuvat myös seuraaville vuosille. Tarkempia arvioita verotuloista on luvattu elokuussa.

Tässä vaiheessa arvioidaan vuoden 2019 verotuloennuste miljoona euroa Kuntaliiton huhtikuussa antamaa ennustetta pienemmäksi.

Tonttien vuokratulot ovat olleet pienessä kasvussa ja tonttikauppa on ollut kohtuullista kuluvana vuonna. Myynti- ja vuokratuloissa ei kuitenkaan ole näköpiirissä merkittäviä muutoksia nykytasoon vuodelle 2019.

Menot

Palkankorotusten vaikutus ensi vuoden talouteen on 3,22 % vuoden 2018 talousarvioon nähden eli noin 2,2 miljoonaa euroa.

Aineiden, tarvikkeiden ja palveluiden hinnat ovat kasvussa. Sivistyskeskus ja tekninen keskus ovat ilmoittaneet käydyissä talousarviokeskusteluissa paineista tuntuvallekin kustannustason nousulle. Sosiaali- ja terveystalouden osalta sairaanhoitopiiri on esittänyt vuodelle 2019 pudotusta jopa 0,7 miljoonaa euroa talousarvioon 2018 verrattuna, mikä osaltaan hieman helpottaa korotuspaineita.

Toisaalta yleinen talouskasvu edellyttäisi lisäresursseja, jotta Raisio voisi kasvattaa vetovoimaansa.

Talousarviokehys

Kehyksen pohjalaskelma perustuu seuraaviin reunaehtoihin:

- Verotulot: Kuntaliiton huhtikuun ennuste nykyisellä kunnallisvero- ja kiinteistöverotasolla vähennettynä 1,0 miljoonalla eurolla
- Palkat: talousarvio 2018 henkilöstökuluihin lisätään pakolliset palkankorotukset 3,22 %
- Muut tulot ja menot: muut luvut pysyvät vuoden 2018 tasolla (muutettu talousarvio, tulos -4,8 M€)

Kaupunginhallitus

10.09.2018

- vuositulos -3,2 miljoonaa euroa.

Laskelman perusteella lautakunnilta pyydetään talousarviovalmistelun pohjaksi näkemykset toimintojen priorisoimiseksi ja menokehityksen hillitsemiseksi tulevana vuonna. Lisäksi tulee esitellä mahdollisten toimintamuutosten vaikutukset.

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Ari Korhonen

Kaupunginhallitus päättää, että lautakunnilta pyydetään talousarviovalmistelun pohjaksi näkemystä kahteen kysymykseen:

1. Mitä priorisointeja vuoden 2018 talousarviotason pitäminen (kasvu 0 % + pakolliset palkankorotukset 3,22 %) edellyttää toiminnalta?
2. Mitä toimenpiteitä keskukselta edellytetään, että kohdan 1. mukaista tasoa voidaan pudottaa seuraavasti:

Sosiaali- ja terveystalouseläinhuolto -1,0 miljoonaa euroa

Sivistyskeskus -0,5 miljoonaa euroa

Tekninen keskus -0,5 miljoonaa euroa

Keskusten johtajien / lautakuntien alustavat näkemykset tulee esitellä kaupunginhallitukselle 27.8. seminaarissa ja lautakuntien päättämät kannanotot viimeistään 5.9. mennessä. Kaupunginhallitus antaa seuraavan talousarviokehyspäätöksen 10.9. kokouksessaan, mikäli uudet verotuloennusteet ovat valmistuneet tuohon mennessä.

Päätös

Esittelijä muutti päätösehdotustaan kohdan 1. osalta seuraavasti:

1. Mitä toimenpiteitä vuoden 2018 talousarviotason pitäminen (kasvu 0 % + pakolliset palkankorotukset 3,22 %) edellyttää toiminnalta?

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti muutettu päätösehdotus mukaan lukien.”

Taloustaloudenjohtaja Anna-Kristiina Järvi 6.9.2018:

Kaupunginhallituksen 25.6.2018 § 240 päätöksen jälkeen lautakunnat ovat käsitelleet kaupunginhallituksen edellyttämät asiat. Käsitellyt ovat ohessa liitteenä. Lisäksi kaupunginhallitus piti talousseminaarin 27.8.2018, jossa talouden tilannetta käsiteltiin keskuskohtaisesti.

Verotulo- ja valtionosuusennuste

Elokuun Kuntaliiton laatiman ennusteen mukaan Raision verotulot olisivat vuonna 2019 103,9 miljoonaa euroa, joka on 3,9 miljoonaa euroa enemmän kuin kuluvan vuoden alkuperäisessä talousarviossa.

Tämän hetkisen arvion mukaan valtionosuuksien ennustetaan vuoden 2019 talousarviossa olevan lähes vuoden 2018 talousarvion tasolla noin 26,6 miljoonaa euroa, mutta lopulliset valtionosuuslaskelmat vahvistuvat vasta loppuvuodesta.

Toimintatulot- ja menot

Toimintatuottojen arvioidaan olevan kuluvan vuoden muutetun talousarvion tasolla vähennettynä sosiaali- ja terveyspalvelulautakunnan Lape-hankkeen tuloilla 1,0 miljoonaa euroa, joka loppuu vuonna 2018.

Tämän hetken arvion mukaan keskimääräinen palkankorotus vuodelle 2018 on 0,86 % ja vuodelle 2019 2,36 %. Toimintamenoissa on huomioitu vähennyksenä sosiaali- ja terveyspalvelulautakunnan Lape-hankkeen kustannukset 1,0 miljoonaa euroa.

Rahoituskulut ja tuotot

Rahoitustuotot- ja kulut arvioidaan tässä vaiheessa olevan vuoden 2018 talousarvion tasolla 0,7 miljoonaa euroa.

Poistotaso on tässä vaiheessa arvioitu vuoden 2018 tasolle.

Kaupunginjohtaja Ari Korhonen:

Talousarviokeh्यkiseksi lautakunnille esitetään:

Talousarvio 2018 taso (TAM 2018, menot ja tulot pois lukien Lape-hankkeen vaikutus) + sopimuksista aiheutuva palkankorotusten vaikutus v. 2018 henkilökunnan määrällä.

Toiminnallisiin kuluihin esitetään kuitenkin edellisestä poiketen tekniselle lautakunnalle 0,25 M€ nettolisäystä sähkön, lämmön ja vuokratilustannusten nousuun sidottuna näihin kustannuksiin.

Talousarviokeh्यksen perustana ovat seuraavat luvut:

Menot

Talousarvio 2018 taso (TAM2018)

Palkat korotettuna 3,22 % (tämä luku vain kaupungin kehыksessä, keskusten tulee arvioida sopimukseen perustuvat palkankorotukset todellisen luvun mukaan).

Työnantajamaksujen alennus -0,3 M€

Tekninen keskus – yleinen kustannustason nousu (sähkö, lämpö, vuokrat ja Pasalan päiväkodista johtuva keittiöhenkilökunnan lisäys) – sidottuna em. kustannusnousuun) 0,25 M€

Tulot

Verotulot ja valtionosuudet – Kuntaliiton arvion mukaisesti

Myyntituotot 1,0 M€

Investoinnit

Investointien taso maanosto huomioiden on n. 10 miljoonan euron luokkaa. Tämän lisäksi konsernissa investointeja toteuttavat v. 2019 sekä Raision Vesi Oy että Raision Vuokra-asunnot. Konsernissa ainakin RaVu tulee lisäämään lainakantaansa mikäli suunnitellut rakennuskohteet lähtevät liikkeelle toimintavuoden aikana.

Tämän perusteella edellä mainituin luvuin kaupungin lainatarpeeksi vuodelle 2019 arvioidaan 6,0 miljoonaa euroa lisälainaa ja konsernin lainatarpeeksi n. 9,0 miljoonaa euroa lisälainaa.

Tulos 2019

Mikäli oletusarvoiksi asetetaan edellä mainitut toimintatulo- ja menomuutokset, verotulo- ja valtionosuusennusteet, rahoituskulut- ja tuotot sekä investointien poistotaso päädytään tilikauden tuloksessa 3,4 miljoonan euron alijäämään.

Konserni

Konsernin osalta lähtökohtana on positiivinen vuositulo kaikilla Raision kaupungin konserniyhteisöillä.

Kehitys talousarviokehityksen taustalla

Raision kaupungin efektiivinen veroprosentti (todellinen veroprosentti, kun huomioidaan vähennykset) on laskenut vuodesta 2014 vuoteen 2017 0,5 %-yksikköä, mikä tarkoittaa lähes kahden miljoonan euron vuosittaista verotulomenetystä. Syy efektiivisen verotulon laskuun ovat verotuloista tehtävät vähennykset. Yleisen taloustilanteen parantuessa ja työttömyyden pienentyessä verotulot lähtevät kasvuun, jolloin menetykset osin kompensoituvat. Ennen kuin käänne kunnolla tapahtuu, on verotulomenetykset kompensoitu sopeuttamalla menoja.

Valtio ilmoitti elokuussa 2018 heikentyneistä veroennusteista. Tällä hetkellä koko maan tasolla verotulojen heikennys on 400 miljoonaa euroa Kuntaliiton huhtikuun ennusteeseen verrattuna. Kuntatalouden

Kaupunginhallitus

10.09.2018

kokonaisuudessa verotuloennusteet kytketään valtionosuuksiin. Suurempien verotuloihin vaikuttavien muutosten (lakimuutokset, uudet verovähennykset, kilpailukyky sopimus) yhteydessä tapahtuu usein kuntataloudessa rytminvaihdoksia. Vuosi 2017 oli kuntatalouden kannalta hyvä vuosi ja näyttää siltä, että väärin arvioitujen verotuloennusteiden vuoksi vuosi 2018 painuu oletettua heikommaksi.

Edellä mainittujen lisäksi kuntien peruspalveluiden valtionosuutta on leikattu joka vuosi (liite).

Raision kaupungilla on 19 miljoonan euron tase ja konsernilla lähes yhtä suuri. Sekä konsernin että emokaupungin velkataso on selvästi maan keskiarvojen alle (2433 €/as ja 3644 €/as – koko maa 2933 €/as ja 6299 €/as) Taseen ja velkaantumisen näkökulmasta Raision kaupunki kestää alijäämäisen talousarvion. Ennemmin tai myöhemmin on kuitenkin tarkistettava kunnallisveron tasoa, jotta rakenteellinen alijäämä voidaan purkaa, ellei se kompensoidu yleisen taloustilanteen ja muuttoliikkeen aikaansaamalla verotulojen kasvulla. Myös muutokset palvelutarpeessa vaikuttavat oleellisesti kustannustasoon.

Liitteet 1 Tuloslaskelma
 2 Peruspalveluiden valtionosuuksien leikkausten vaikutus 2012-2019

Oheismateriaali 8 Lautakuntien näkemykset talousarvion 2019 valmistelun pohjaksi

Päätösehdotus Kaupunginjohtaja Ari Korhonen

Kaupunginhallitus päättää antaa ohjeena lautakuntien talousarvion laatimista varten, että talousarvio tulee laatia seuraavaan kehykseen:

- Talousarvio 2018 taso (TAM 2018, menot ja tulot pois lukien Lape-hankkeen vaikutus) + sopimuksista aiheutuva todellinen palkankorotusten vaikutus v. 2018 henkilökunnan määrällä.
- Toimintakatteeseen esitetään kuitenkin edellisestä poiketen tekniselle lautakunnalle 0,25 M€ nettolisäystä pakolliseen sähkön, lämmön, vuokra- ja henkilökustannuksen (keittiö / Pasalan päiväkotii) nousuun sidottuna

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Tiedoksi

Lautakunnat

Allekirjoitetusta ja tarkastetusta sekä edeltäpäin ilmoitettuna aikana yleiseen tietoverkkoon 18.9.2018 nähtäville asetetusta pöytäkirjasta kirjoitetun otteen oikeaksi todistaa:

Raisiossa 18.9.2018

Sari Vahtera
pöytäkirjanpitäjä

Muutoksenhakukielto

Kuntalain 136 §:n perusteella tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta tai valitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

TULOSLASKELMA 2019 M€	TP2016	TP2017	TAM2018	TA2019
Toimintatulot	48,3	39,7	40,9	39,9
Toimintamenot	-168,2	-158,7	-165,9	-167,1
TOIMINTAKATE	-119,9	-119,0	-125,1	-127,2
Verotulot	98,1	99,6	100,0	103,9
Valtionosuudet	30,4	28,1	26,8	26,6
VERO-VALT.OS	128,6	127,7	126,8	130,5
RAHOITUSTULOT JA -MENOT	0,0	0,7	0,7	0,7
VUOSIKATE	8,6	9,3	2,5	4,0
Poistot ja arvonalentumiset	-8,6	-7,2	-7,4	-7,4
Satunnaiset erät	16,6	0,0	0,0	0,0
TILIKAUDEN TULOS	16,5	2,2	-4,9	-3,4

Vuosien 2012–2019 leikkausten vaikutus kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen, milj. €

